

földrajzának tanítása az első osztályban. Hangoztatja a szülőföld ismertetésének nagy jelentőségét, majd Budapest földrajzának az Új Iskola szellemében való feldolgozását mutatja be vázaltszerűen. *Lemle Rezső: Az érettségi vizsgálatok problémái.* Az írásbeli tételek központi kitűzésének gondolatából kiindulva arra a megállapításra jut, hogy helyesebb az eddigi rendszer, — ha egyáltalában szükséges az írásbeli vizsgálat. Mert az — szerinte — feltétlenül mellőzhető volna. A szóbeli vizsga egyrészt nem ad alkalmat visszaélésekre, másrészt ott a tanár segítő kérdései feloldják a tanuló indiszpozícióját, tehát megfelelőbb és értékesebb, mint az írásbeli. Még a magyar nyelvnél esetleg megmaradhat az írásbeli vizsgálat, de itt is meg kell szüntetni az alternatív tételek szabad választását és csak irodalmi tételt kell kitűzni, a másik két tárgynál azonban elegendő a szóbeli vizsgálat. *Dr. Péter Zoltán: Szelekció és a tanárság egysége.* Hogy a tanárság a nemzet érdekeit szolgáló szelektáló munkáját minden befolyástól mentesen végezhesse, éppen olyan függetlenségre volna szüksége, mint a bírói karnak, másrészt pedig egységesen kellene fellépnie azokkal a támadásokkal szemben, amelyek a szelekció miatt a társadalom részéről érik. Ha a mai tanáregyesületeket nem is lehetne egy egyesületbe tömöríteni, érdekeik védelmére mégis lehetne szervezni valami olyanféle magasabb intézményt, mint a társadalmi egyesületeket magában foglaló T. E. Sz. *Bozzay Zoltán: A magyar iskolaszatanatóriumok.* Ismerteti a szentgotthárdi és svábhegyi iskolaszatanatóriumok keletkezését s az azokban folyó gyógyító és nevelő munkát.

SZ. Z.

A Cselekvés Iskolája. V. évfolyam, 1936/37.

5—6. szám. *Dr. Várkonyi Hildebrand: Nevelés és gyakorlati lélektan* c. folyotatólagos közleménye ebben a számban a *Nevelői ráhatások — A „pedagógiai” szeretet-ről* szól. Főbb pontjai: 1. a szeretet mivoltának meghatározása és elválasztása a rokon fogalmaktól; 2. a szeretet szükségessége és fontossága a nevelésben. Az elsőben különösen figyelemreméltó annak a fejtegetése, hogy a szociális beállítottság még nem azonos a nevelői szeretettel. Ezen csak a növendék *fejlesztésére* szükséges lelki vonzalmat értjük. *Dr. Belohorszky Ferenc: Az osztályfőnök-ről* ír. Az osztályfőnöki intézménynek iskoláinkban világnézeti nevelés megvalósítása a feladata. E cél érdekében az osztályfőnöknek a növendékekkel intenzíven egyénileg is kell foglalkoznia és az eredmények alapján tanártársaival rendszeres megbeszéléseket folytatnia a tanítás egységes szellemének érdekében. Részletesen kifejti az osztályfőnöki teendőket nemcsak az egyénnel való foglalkozás, hanem az osztályközösség nevelése terén is.

7—8. szám. *A nevelés és gyakorlati lélektan* c. közleménysorozat írója, *Dr. Várkonyi Hildebrand* új fejezetet kezd *A jellemnevelés kérdései*-vel s ebben a számban az *Alapfogalmak*-at tisztázza. Ezek: a személyiség, a jellem, vérmérséklet, az akarat, a viselkedés. Pontos meghatározásokkal először is különválasztja a jellemet mindattól, ami rokonságban áll vele. Majd behatóan tárgyalja a jellemet, annak tartalmi és alaki mozzanatait. Végül az elvont elméleti fejtegetések után az a gyakorlati megállapítás következik, hogy a jellem nevelhető, mert az egyes jellemvonások és viselkedések, amelyből maga a jellem összetevődik, nem merevek, hanem változtathatók. *Dr. Harsányi István: Óravázlatok készítése.* A közoktatásügyi igazgatásról szóló, 1933. VI. t. c. és végrehajtási utasításának fenti követelményét értelmezve, a cikk írója mérlegeli egyrészt azokat az előnyöket, amiket az óravázlatok készítése a nevelés és a tanítás ügye számára jelent. Majd rámutat olyan mozzanatokra, me-

lyek könnyen túlzásokba csaphatnak át és így célt téveszthetnek. *Sterio Leonidász*: A „Dopolavoro” c. cikkében a fasiszta Olaszország Dopolavoro intézményét ismerteti: keletkezését, célkitűzéseit és munkájának eredményét. Annak az óhajának ad kifejezést, hogy nálunk a már meglévő népművelési bizottságok egységes szervezete gondoskodjék a munkásság kulturális és szociális neveléséről, hogy minél előbb felépüljön a magyar Dopolavoro.

9—10. szám. Dr. *Várkonyi Hildebrand*: A jellemnevelés kérdései címen most már sorra veszi azokat az eszközöket, melyekkel a nemes cél elérhető. Első helyen a *Fegyelmezés*-t. Különbséget tesz a külső és belső fegyelem között. Útmutatást ad arra nézve, hogyan biztosíthatjuk, hogy a gyermek rendtartása, fegyelme, engedelmessége, helyes benső indítékokon nyugodjék, mert csak az a fegyelmezés helyes, mely a gyermek pozitív lelki erőin alapszik. Majd részletezi a nevelés problémáját érintő negatív tényezőket, melyek hatása a gyermek fegyelmezettségében nyilvánul. A fegyelmezési eljárások két csoportra oszlanak, a megelőző és pozitív, továbbá az utólagos és javító fegyelmezés eljárásaira. Dr. *Jankovits Miklós*: *Néhány szó nevelésügyi folyóiratirodalmunkról* című cikke két hiányra mutat rá. Egyik a munka szervezeti hiánya. Csak a szerkesztők egyöntetű munkája szolgálhatná a kívánt célt, t. i. a magyar nevelői gondolkodás elmélyítését. A másik kívánalma folyóiratirodalmunkkal szemben az egészséges kritikai szellem bevezetése, amely tervszerűen alakíthatná, nevelhetné az olvasótábor gondolkodását. *Udvarhelyi Károly*: *Gondolatok a közlekedési viszonyok és forgalmi utak tanításáról* c. cikkéből az tűnik ki, hogy a közlekedési utak ismerete és az idevonatkozó gyakorlati feladatok megoldása, növelik a gyermek földrajzi látóképeségét, általános áttekintését s e mellett igen sok értékes földrajzi jelenségre vetnek fényt. Dr. *Békésy Gizella*: *Az amerikai jellem-erkölcsvizsgáló próbák-ról* ír.

A számok *Gyakorlati pedagógia* című rovatában a következő cikkek és tanítások vannak: Szántó Lőrinc: Dolgozatjavítás. (Mit mesél a köszén?) Udvarhelyi Károly: Franciaország éghajlata, vízrajza, növény- és állatvilága. Ásványtermékei. Péntes Zoltán: Néhány észrevétel a törtszámok tanításának módszeréhez. Kratofil Dezső: A négyszögekről tanultak összefoglalása. Jeges Sándor: A vízi síklő és a keresztes vipera. Matzkó Gyula: Az elektroncső. Szántó Lőrinc: Móra Ferenc: Kínckereső kis ködmön. (Házi olvasmány megbeszélése.) Jármái Vilmos: Az előjárók tanítása a koncentrikus nyelvtanítás szellemében. K. Bedekovich Lajos: A szent szövetség. Az irodalmi és politikai élet ébredése. Udvarhelyi Károly: A földrajzi anyag összefoglalásának főbb szempontjai. Kratofil Dezső: A négyzet és a téglalap. Krix Márton: A gyökvonás alapfogalmai. A négyzetgyökvonás közönséges számokból. Jeges Sándor: A piros árvacsallán. Matzkó Gyula: Az elektromos áram mágneses hatása. Fogassy Ödön: Repülőgépek. Puhapapírmunka. Szántó Lőrinc: A kötelezvény. Jármái Vilmos: Frühlingsarbeiten im Obsgarten. K. Bedekovich Lajos: A magyar szent korona története. Kratofil Dezső: A rombold. Jeges Sándor: A burgonya. Fogassy Ödön: Pákamelegítő állvány. Huzalmunka.

Petrovay Ilona.

Magyar Ünnepek XI. évfolyam. 1—6. szám.

1. Kiss Károly: *Továbbképzés—önképzés*. Minden népnek a nagysága a pedagógiájában rejlik. A pedagógiának azonban élnek kell lennie, amit a tanítói továbbképzés és önképzés is szolgáljon. Dr. Zentai Károly: *Az együttes nevelés problémája*. A probléma rövid történetét és pszichológiai magyarázatát adja. Jászainé Holczer